

tilstrækkelig Jord til at kunne leve derpaa ved eget Arbejde“.

Denne Udtalelse er fremsat af de organiserede Husmænd paa et Møde, hvor mange Tusinder af disse Husmænd var repræsenterede. Ved samme Møde fremsatte de en Række nærmere formulerede Krav. Jeg tror, at Rigsdagen gør vel i at lytte til disse Krav. Man beklagede i sin Tid, at man ikke kendte de Ønsker, der var fremme, eller de Tanker, der gjorde sig gældende indenfor Landarbejdernes Kreds, men nu er der Lejlighed til at tage Hensyn til disse Ønsker. Husmændenes Organisationer omfatte ikke blot de Husmænd, der have Jord, men ogsaa Husmænd uden Jord. Jeg gør opmærksom paa, at de allerfleste af de Husmænd, som nu have Jord, have gennem en Aarrække levet under de Forhold, som danske Landarbejdere leve under. Man har altsaa, synes det mig, Ret til at sige, at det, som udtales fra disse Folks Side, udtrykker de Tanker, der gøre sig gældende i de Kredse, som der bør tages Hensyn til ved en Revision af Loven.

Det er ofte fremført som en af de væsentligste Anker mod Loven, at Husmandsbrugene ere for smaa. Jeg tror, denne Anke har meget paa sig. De indsamlede statistiske Oplysninger have godtgjort, at Statshusmændene gennemsnitlig have maattet gaa til Arbejde hos andre i 155 Dage om Aaret. Det staar vel klart for de fleste, at det ikke har været for at skaffe sig en Biindtægt, at de have gaaet paa Arbejde hos fremmede. Det har ganske sikkert været, fordi de paagældende Statshusmænd have fundet det nødvendigt for overhovedet at skaffe sig saa stor en Indtægt, at de og deres Familie var i Stand til at leve deraf. Jeg tror derfor, at naar vi nu skulle til at lave om paa Loven, gør man vel i at tage Hensyn til dette Ønske og faa Brugene lavet noget større.

Nu kan det Spørgsmaal rejses: Ville de af den højtærede Landbrugsminister foreslaaede Ændringer i Loven være i Stand til at skabe Tilfredshed paa dette Omraade, at afhjælpe de Mangler, som have vist sig? Jeg tror, det vil vise sig, at disse Ændringer ikke ville slaa til, fordi de ere for smaa, ikke gribe vidt nok om sig. Man maa sikkert indføre større Fremskridt. Jeg tror for øvrigt ogsaa, at det har vakt en vis Skuffelse ude i Husmandskredse, at de Ændringer, der ere foreslaaede, ere blevne saa smaa, som Tilfældet er. Jeg er tilbøjelig til at tro, at

der adskillige Steder i Husmandskredse har været den Opfattelse, at naar nu en Husmand var bleven Chef for Landbrugsministeriet, vilde der fra dette Ministeriums Side fremkomme et Forslag til Revision af Husmandsloven, der virkelig tog Hensyn til de Ønsker, der ere fremsatte fra Husmændenes Side.

De af den højtærede Landbrugsminister foreslaaede Ændringer ere jo omtalte af den ærede Ordfører for Flertallet, og jeg skal ikke komme videre ind paa dem. De gaa kort og godt ud paa for det første, at Amtskommissionernes Formænd skulle have 2 Kr. mere for hver Laane forretning, end de have faaet hidtil. Jeg skal ikke modsætte mig denne Ændring, den er maaske ganske godt begrundet. Endvidere foreslaar den højtærede Landbrugsminister, at Laaneværdien forøges fra 5,000 til 6,000 Kr. Landbrugsministeren motiverer Forslaget herom med, at Jordens Pris er gaaet op, og at der har været Stigning i Prisen for Bygningernes Opførelse, Arbejdslønnen, Materialierne o. s. v. Det er jo ganske sikkert rigtigt. Men naar det er Tilfældet, ville de Brug, der oprettes i Fremtiden, ogsaa efter at Grænsen er sat op til det, den højtærede Landbrugsminister foreslaar, neppe blive i Stand til at imødekomme de Ønsker og Krav, der ere fremsatte fra Husmændenes Side om, at Husmandsbrugene blev saa store, at en Familie kunde leve af sit eget Arbejde hjemme paa Husmandsbrugs Jordlod. Endvidere foreslaas en Udvidelse af Adgangen til at komme i Betragtning, idet der foreslaas, at Fiskere skulle kunne komme ind under Lovens Bestemmelser. Men der er samtidig foreslaaet en anden Bestemmelse, som jeg betragter som et Tilbageskridt, nemlig at Ansøgeren skal i det væsentligste have beskæftiget sig med Landbrugsarbejde i de sidste 6 Aar. Hidtil har det været 5 Aar. Jeg betragter dette som et Tilbageskridt og fraraader, at vi gaa den Vej. Endvidere foreslaar den højtærede Landbrugsminister, at Statstilskuddet sættes op, at der ydes Tillægslaan, og endelig, at den nye Lov skal gælde i 10 Aar.

Jeg tror, som jeg alt har udtalt, at de foreslaaede Ændringer ere for smaa, de gribe ikke vidt nok om sig. Jeg anbefaler atter, at vi tage Hensyn til de Ønsker og Krav, der ere rejste fra Husmændenes Side. Nu kende vi dem! Husmændene have formuleret deres Krav i forskellige klart udtalte Punkter. De kræve for det første at faa Indfyldelse paa